9

Ramazan Günlüğü

DİN ÖĞRETİMİ
GENEL MÜDÜRLÜĞÜ
1447/2026

Ramazan Günlüğü

Tanıtım Şeması

Ayet

AYET
"Allah ve Resulü bir işe hüküm verdiği zaman, inanmış bir erkek ve kadına o işi kendi isteklerine göre seçme hakkı yoktur. Her kim Allah ve Resulü'ne karşı gelirse apaçık bir sapıklığa düşmüş olur."
(Ahzâb suresi, 36. ayet.)

Hadis

"Oruç bir kalkandır. Oruçlu, saygısızlık yapmasın, ahlaksızca konuşmasın. Eğer biri kendisiyle dövüşmeye veya sövüşmeye kalkışırsa iki defa, 'Ben oruçluyum.' desin."

(Buhârî, Savm, 2.)

Ramazan Sözlüğü

Sünnet:
Yol, tavır, hâl ve davranış gibi anlamlara gelir.
Peygamber Efendimizin hayatı, davranışları, ahlakı, sözleri ve eylemlerine Hz. Peygamber'in sünneti denir. Sevgili Peygamberimiz İslam'ı en iyi bilen, Allah'ın (c.c.) muradını en iyi anlayan olduğu için dinimizi ondan öğrenir, onun sünnetini hayatımıza rehber ediniriz. Peygamberimizin ahlakıyla ahlaklanmak bir Müslümanın en önemli amaçlarındandır.

Mukabele
9. Cüz

Dua

"... Rabbim! Gireceğim yere dürüstlükle girmemi sağla, çıkacağım yerden de dürüstlükle çıkmamı sağla. Bana tarafından, hakkıyla yardım edici bir kuvvet ver."

(İsrâ suresi, 80. ayet)

Mâni

Bu aya hürmet gerektir
Hürmet ve izzet gerektir
Bu mübarek ramazanda
Rabb'e ibadet gerektir.

Esma-i Hüsna

El-Latîf

"Kullarının ihtiyaçlarını en ince noktasına kadar bilen ve lütufkâr olan."

O, bu güzel ismiyle
Kula nazik davranır
Yumuşak muamele
El-Latîf'e yakışır

Mustafa YILMAZ

Şehirler ve Mekânlar

Gazi Hüsrev Bey Külliyesi

Gazi Hüsrev Bey Külliyesi, Saraybosna şehrinde 1530-1531 yıllarında Kanuni Sultan Süleyman tarafından yaptırılmıştır. İnşa edildiği dönemde cami, medrese, sıbyan mektebi, kütüphane, tekke, misafirhane, hamam, hanlar ve türbelerden oluşan külliyeden geriye günümüzde asıl işlevini sürdüren yalnızca cami kalmıştır. Bosna'nın Avusturya tarafından işgal edildiği zamanlarda ve Yugoslavya'nın idaresinde olduğu dönemlerde bazı kısımların işlevleri değiştirilmiş, bazıları yıkılmıştır. 1990'lı yıllardaki Sırp saldırılarında ciddi hasar gören cami, 1996 yılında orijinal hâline uygun şekilde restore edilmiştir.

Konuşma Adabı

- Karşımızdakinin yüzüne bakarak konuşmalıyız.
- Muhatabımızı dinlerken sözünü kesmemeliyiz.
- Muhatabımız konuşurken başka şeylerle meşgul olmamalıyız.
- Muhatabımızın durumuna uygun bir hitap şekli tercih etmeliyiz.
- Rahatsız edici bir ses tonuyla konuşmaktan; samimiyetsiz, argo ve kırıcı ifadelerden kaçınmalıyız.

Sahabe Hayatları

Abdullah b. Mesud

Ailesi ve İslam'dan önceki hayatı hakkında günümüze fazla bilgi ulaşmamıştır. Kendisi, İslam'ı kabul eden altıncı kişi olmaktan şeref duyduğunu belirtmektedir. Mekke'de müşriklerin baskısından kurtulmak için Habeşistan'a ve Medine'ye ilk hicret edenler arasında yer almıştır.

Abdullah b. Mesud, müşriklerden korkmadan Hz. Peygamber'den sonra Kâbe'de açıktan Kur'an okuyan ilk sahabi olmuştu. O, son derece mütevazı bir kişiliğe sahipti. Temiz ve güzel giyinmeyi severdi. Sahabe arasında ahlak ve yaşayışı bakımından Hz. Peygamber'e en çok benzeyen kimse idi.

Abdullah b. Mesud; tefsir, hadis ve fıkıh alanlarında âlim sahabilerden biriydi. Onun ilmi, doğrudan Hz. Peygamber'e dayanırdı. Allah Resulü, sesi güzel olan Abdullah'ın, Kur'an okuyuşunu zevkle dinlerdi. Abdullah b. Mesud, Hz. Peygamber zamanındaki bütün savaşlara katılmış, altmış yaşını geçmiş olarak Medine'de vefat etmişti.

Bir Nasihat

Hayatın takva üzere kurulsun. Amellerin ihsan ve ihlas üzere olsun.

Günün Sorusu

Oruç tutmak hangi ayetle farz kılınmıştır?

"Ey iman edenler! Allah'a karşı gelmekten sakınmanız için oruç, sizden öncekilere farz kılındığı gibi, size de farz kılındı." mealindeki Bakara suresinin 183. ayetiyle farz kılınmıştır.

Sure

Mutaffifin Suresi

Mekke Dönemi'nde inmiştir ve 36 ayettir. Adını ilk ayetinde yer alan, "ölçü ve tartıda eksiklik yapanlar" anlamındaki mutaffifin kelimesinden almıştır. Surede; eksik ölçüp tartanlar kınanır, böylesine çirkin bir işe kalkışanların ahirette cezalandırılacağına dikkat çekilir. Burada ölçü ve tartı örnek bir işlemdir. Genel anlamda insanların, sorumluluklarını özenle yerine getirmeleri gerektiği vurgulanmıştır. Hakka hukuka konu olan her işlemde doğruluk ve adaletin titizlikle korunması istenmiştir.

Ramazan Güzellemeleri

Ramazan ibadet, taat ve teslimiyet mevsimi... Bu ayda oruç insanı rikkat, dikkat ve nezaket dokunuşuyla öylesine yoğuruyor, öylesine değiştirip yeniliyor, öylesine arındırıyor ki... Başka bir nakış çıkıyor ortaya. Başka bir tat, başka bir lezzet...

Bilal Kemikli
(Ramazan Güzellemeleri, Sufi kitap, İstanbul, 2015, s. 24.)

Şiir

Yağmur

Vareden'in adıyla insanlığa inen Nur
Bir gece yansıyınca kente Sibir Dağı'ndan
Toprağı kirlerinden arındırır bir Yağmur
Kutlu bir zaferdir bu ebabil dudağından
Rahmet vadilerinden boşanır ab-ı hayat
En müstesna doğuşa hamiledir kâinat

Yıllardır boz bulanık suları yudumladım
Bir pelikan hüznüyle yürüdüm kumsalları
Yağmur, seni bekleyen bir taş da ben olsaydım
(...)
Yağmur, seni bekleyen bir taş da ben olsaydım
Çölde seni özleyen bir kuş da ben olsaydım
Dokunduğun küçük bir nakış da ben olsaydım
Sana sırılsıklam bir bakış da ben olsaydım
Uğrunda koparılan bir baş da ben olsaydım
Bahira'dan süzülen bir yaş da ben olsaydım
Okşadığın bir parça kumaş da ben olsaydım
Senin için görülen bir düş de ben olsaydım
Yeryüzünde seni bir görmüş de ben olsaydım
Senin visalinle bir gülmüş de ben olsaydım
Sana hicret eden bir Kureyş de ben olsaydım
Damar damar seninle, hep seninle dolsaydım
Batılı yıkmak için kuşandığın kılıcın
Kabzasında bir dirhem gümüş de ben olsaydım

Nurullah Genç

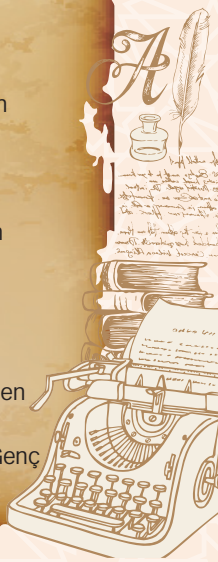

Dünyada Ramazan

Bosna-Hersek

Bosna- Hersek'te çocukları hem oruca alıştırmak hem de onlara oruç ibadetini sevdirmek için "oruç dikme" geleneği vardır. Oruç tutmaya gücü yetmeyen çocuklar acıkıncaya kadar oruç tutar ve acıktıklarında yemek yer. Sonra anneleri "Ben senin orucunu diktim." diyerek çocuğun iftara kadar oruca devam etmesini sağlar.

İbadetlerle Arınmak

İbadetlerin bize zor gelmesi ve yük gibi değerlendirilmesi, çoğu defa emredilişindeki hikmeti bilmemekten kaynaklanır. Gerçekten de sebebini ve arka planını bilmediği bir şeyi yapmak, insanı zorlar. Namazın "mecburiyet" olarak algılanması da böyledir mesela. Ama insan namazı bir mecburiyetten çok, kalbinin ve bedeninin huzuru için Allah tarafından verilmiş bir "şefkat hediyesi" olarak görebilse artık onun için her şey bambaşka bir anlam kazanacaktır.

Allah'la kullar arasındaki ilişki, insanlar arasındaki dostluğa birçok yönden benzer: Nasıl ki dostumuza ve dostluğumuza gösterdiğimiz özen, bizi birbirimize daha da yaklaştırırsa Allah'a karşı kulluğumuz da göstereceğimiz dikkat ve özenle sağlamlaşır. O'nun emir ve yasaklarını yerine getirirken, kırmaktan ve incitmekten çekindiğimiz bir dostumuza olan hassasiyetimizi aklımıza getirebiliriz. Allah, kendisine karşı aynı özen ve dikkati koruyan kullarını da çok sever, onlara ayrı bir ihtimam göstererek nimetlerini artırır.

Taha Kılınç

(Biz Bize, Diyanet İşleri Başkanlığı Yayınları, 3. baskı, İstanbul, 2021, s. 39, 42-44.)